

Veridicus

Pater kajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

«Skoraj gluh sem, da,» je zagrl duhovnik. «Neprestani katarji po ušesih! — tudi prehlajen sem... zmerom kašljam... boli me grlo in pljuča še komaj delujejo...»

«Odkod pa ste? Še vedno aktivni?» je vprašal Svetlin in se sklonil hkratu k starčkovemu ušesu.

«Dà, dà, v bolnišnico moram. Tudi slep sem skoraj. Ze dolgo prosim... zadnji čas je... Sele dvainštrideset let imam, a zadnjih deset let na Krvavi peči sem pretrpel več, kakor moji tovariši v petdesetih.»

«Sele 42 let ima, a videti je, kakor bi jih imel že 80!» si je mislil Svetlin.

«Zakaj niste prosili prej, naj vas prestavi? Slabotnega telesa ste...» je kričal starček na uho.

Ta pa ga ni slišal in ga ni razumel:

«Dà, dà, za kazen — v pregnanstvo... Krvava peč je Sibirija in Sahara za duhovnike. Nihče se ni vzdržal tako dolgo. Moj prednik je umrl že po dveh letih, njegov prednik v petih, prejšnji v treh... Nikjer ni toliko izprememb v duhovnikih, nikjer toliko grob ob kaplanov in provizorjev, kakor na Krvavi peči. Samih grešnikov in spokornikov, dà, dà.»

«In zdaj so se vas vendarle usmilili?» je zavalil Svetlin prav blizu skeletu.

«Dà, dà, kar sam sem prišel semkaj... Pisal sem sedemkrat, naj mi dovolijo, da grem v bolnišnico. Ker ni bilo odgovora, sem pisal knezoškofijskemu ordinarijatu, da pridem danes po odgovor osebno. Iz ordinarijata so me poslali semkaj... Zdaj čakam.»

«Gospod kaplan Svetlin!» je nekdo zaklical iz posvetovalnice.

Svetlin se je vrnil pred sodnike in slišal sodbo:

Z ozirom na njegovo, v splošnem zadovoljivo delovanje v Zalesju, se mu iz posebne milosti in upoštevanja njegove mladosti izreka le ostra graja. Hkratu se ga začasno premešča na Krvavo peč kot zastopnika obolelega župnega provizorja Martina Tkalca. Ukazuje se mu, da nastopi svoje novo službeno mesto

tekem štirih dni, tako da bo v soboto dopoldne že vršil svoje dolžnosti. Dekret in sodba se mu dostaviša potom dekanata in zaleškega župniškega urada.

«V slovensko Sibirijo in Saharo torej!» je šlo po Svetlinovih možganih. «Inkvizicija me je pomilostila na počasno, a gotovo smrt... Koliko časa vzdržim ondi? Dve leti, ali tri, pet... morda celo deset let?»

A rekel ni nobene besede. Nemo se je poklonil in urno odšel iz knezoškofijskega dvorca.

Ob pol sedmih je odhajal vlak. Bilo pa je šele pet. Stopal je po ljubljanskih ulicah, si ogledoval izložbe knjigarn, posedel v Zvezdi, potem je začutil, da je lačen. A v žepu je imel le še dva goldinarja. Poiskal je peka in si kupil par žemelj. Nato je odšel na kolodvor, sedel v čakalnici in večerjal žemlje...

Ob pol devetih je bil v Globokem. Nato je korakal tri ure... Mljo pred polnočjo je dospel v Zalesje. Bil je močno utrujen.

In pomiloščeni, a na smrt obsojeni zločinec Janko Svetlin, začasni nadomestni župni upravitelj na Krvavi peči, je zaspal in spal kakor ubit...

II. del.

1. Rešilni angel.

«Holaho! Odprite, saprament! Ta presneta vaša burja mi še dušo izpiha! Hoj, hoj! Mar ni res nikogar doma?»

In «bum, bum, bum» je grmelo po vratih župnišča.

Na stopnicah je stal mož v kratkem kožuhu, z zimsko čepico in v rujavih usnjatih gamašah, a z obilnim nahrbtnikom na plečih.

Po zraku je zavilo, zažvižgalo, ledena burja je butila moža v nahrbtnik, da se je skoraj zaletel z glavo v vrata ter se je lovil za podboja, da ga ni podrla po tleh.

«Tristo! Saj me burja res še odnese!» se je togotil mož in — hipoma je pritisnil ušesa na ključavnico: «Ha! Klavir poje. Svetlin je torej doma.»

In začel je z obema pestema bobnati po vratih, da je odmevalo kakor bi grmelo.

Tedaj se je oglasil v veži ženski glas in slišati je bilo, da je še prav mlad:

«Kdo si, božji človek?»

«Ali... ali vi ste, vi ste... ne, pri moji veri, ti si vendar, Micika, Bezlajeva Micika! Pozdravljena! Kje pa imaš gospoda?»

Grčar se je z Micikino pomočjo iznebil medtem nahrbtnika,

čepice in kožuha ter napol začuden, napol silno vesel ogledoval dekleta pred seboj.

Hitro je zopet zapirala vrata, da bi jih zaklenila. A burja je sunkoma pritiskala vanje, in Micika je odletela z njimi vred vedno znova nazaj.

Tedaj se je uprl tudi Grčar vanje, s složno močjo sta jih pritisnila in končno zaklenila.

«Ali je pri vas zmerom tako zračno in prijazno?» se je šalil Grčar.

«Skoraj zmerom. Gotovo pa vsak drugi ali tretji dan,» je odgovorila Micika. «Zdaj pa kar brž navzgor. Po veži in vseh hodnikih brije burja kakor z britvami.»

Resnično, tudi po notranjosti župnišča je vlekel leden prepih; okna so bila večinoma brez stekel in v stenah so zijale široke razpoke.

Po razkopanih stopnicah so bile globoke jame, ker okrušenih opek ni nihče nadomeščal, po ozkem hodniku pa so stale v tleh luže, ker je tekla ob predsinošnjem dežju voda skozi slamo krito, a raztrgano streho in skozi strop v poslopje ter se v dveh dneh še ni posušila. Vse stene so bile umazane in deloma so celo brez ometa kazale svoje ogrodge.

Grčar se je opotekal po stopnicah:

«V takile podrtiji prebivate? — Tu vendar ni mogoče živeti.»

«Ne, tukaj je treba le umreti,» je dejala Micika. «V vsej hiši sta za silo uporabni samo dve sobi: v eni živi gospod tukajle zgoraj, v drugi pa prebivam jaz tamle spodaj. Ampak moja soba je bivša jedilna shramba z betonskim tlom in z majhno okroglo lino namesto okna... Na, gospod se vas razveseli! Ze pet mesecev nisva videla inteligentnega obraza.»

Grčar je potrkal na nekdanj rujava, a zdaj od snajenja umazano lisasta vrata in pogledal v sobo. Za klavirjem je sedel Svetlin, zelo suh, a močno zarjavelih lic, in igral.

«Grčar — prijatelj!» je vzkliknil in planil došlecu naproti. In v hipni mehkoosti ga je objel in poljubil, dihteč: «Ti — ti Bog ve, da sem ravno danes toliko mislil nate... a zdaj si tu. Zares, čudovito! Pa zakaj mi nisi pisal — prišel bi ti magari do vznožja gore naproti.»

«Dragec, ko sem te pa hotel presenetiti —»

«A spravljáš me tudi v največjo zadrego... S čim ti naj postrežem? Z zeljem, krompirjem, turšnimi žganci...? In kje naj spiš? V vsej Krvavi peči ni niti enega prenočišča, v temle poslopju pa sta le dve polomljeni postelji.»

4583/a

Zadruga stavbenikov Slovenije
v Ljubljani javlja, da je njeni večletni
predsednik, blagorodni gospod

Alojzij Accetto

mestni stavbenik, posestnik itd.

dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer po kratki, a
mučni bolezni, previden s sv. zakramenti,
preminul za vedno.

Pogreb draga pokojnega se vrši dne
29. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti,
Trnovski pristan, na pokopališče k Sv. Križu.
Ohranimo mu lag spomin!

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1924.

Lesna industrija

Strokovnjak z 10 letno prakso,
zmožen organizator in kalkulator,
knjigovodja-bilancist, korespondent
(slovenski, nemški, hrvatski, itali-
janski, francoski) z znanjem vseh
žagoobratnih in gozdnih del,
išče službo.

Ponudbe pod „LES“ na upravo
„Jutra“. 4562a

Dr. Fran Marinič

zdravnik v Mariboru, Trubarjeva ul. 11
(poleg moškega učiteljskega) 4572-a
zopet redno ordinira
od 9. do 11. in od 14. do 16.

Ivan Jax & sin
Ljubljana

Gospodstva cesta
priporoča
svojo bogato zalogo
Pisalnih strojev
„Adler“ in „Urania“
Šivalnih strojev
za rodbino in obrt
Voznih koles
Styria - Dürkopp - Orožne
kole (Waffenrad).
Ceniki zastoj in franko.)

Pesniški zbirki

Fr. Zbašnik

- PESMI -

Vez. 21 Din, broš. 9 Din
pošt. 1.50 Din

A. Debeljak

SOLNCE

in
- SENCE -

Vez. 15 Din, broš. 9 Din
pošt. 1.25 Din

TISKOVNA ZADRUGA
Ljubljana

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in
tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom
obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in
zastavitvi. 1853a

Potnika

popolnoma izvežbanega v galanterijski stroki, ter že vpeljano moč
išče za Slovenijo proti takojšnjemu nastopu večja veletrgovina.
Ponudbe, izpričevala in sliko na upravo „Jutra“ pod „Zanesljiv“.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja 127

premog

iz

slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta št. 15/II.

MAGGI

jeva zabela dopolnjena za 25 do 50 % ceneje

Ne zavrzite torej Vaše izpraznjene MAGGI-jeve steklenice, temveč pustite si jo od Vašega trgovca po
znižani ceni zopet napolniti! Za to so pripravne samo MAGGI-jeve steklenice št. 0, 1, 2 in 3. 4181-a

Pazite na to, da se Vaša seboj prinesena prazna steklenica samo iz te velike MAGGI-jeve steklenice dopolni.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA Din 18,300.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd